

Все про булінг

Запитання

Відповідь

1. Які дії можна кваліфікувати як булінг?

Булінг – це насильство.

Штовхання, підніжки, ляпаси, принизливі жарти, поширення образливих чуток, приниження в соціальних мережах – **все, що може завдати шкоди фізичному або психічному здоров'ю дитини.**

2. Як розпізнати булінг?

Ознаками булінгу є:

- **систематичність** (повторюваність);
- наявність сторін – **кривдник** (булер), **потерпілий** (жертва булінгу), **спостерігачі**;
- **фізична шкода, стан тривоги, небажання іти в школу, соціальна ізоляція дитини.**

3. Яка відповідальність передбачена за булінг?

Штраф від 850 до 1700 грн або громадські роботи від 20 до 40 годин.

Вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення – **штраф від 1700 до 3400 грн або громадські роботи від 40 до 60 годин.**

Види булінгу

1. ВЕРБАЛЬНИЙ (СЛОВЕСНИЙ)

словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про когось (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, особливості стилю одягу і т. п.).

2. ФІЗИЧНИЙ БУЛІНГ

фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, бійках, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Види булінгу

3. СОЦІАЛЬНИЙ БУЛІНГ

соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапезах чи за обіднім столом, грах, заняття спортом чи громадська діяльність.

4. КІБЕРБУЛІНГ

полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Булінг в Україні

За останні кілька місяців близько 67% дітей в Україні віком від 11 до 17 років стикалися з проблемою цькування. І 48% з них нікому про це не розповідали.

Іноді це може довести дитину до думок про самогубство, і якщо вона не хоче розмовляти з близькими людьми, то краще за все звернутися до її батьків або друзів, вчителя. І самому спробувати допомогти.

Жертви та булери

Найчастіше жертвами стають ті, хто найбільше виділяється (дивно одягнений, дивно поводить себе, неохайний). Також потенційними жертвами можуть стати ті, хто швидко втрачає самоконтроль, легко піддається емоціям.

Булерами найчастіше стають ті, хто ростуть без заборон та авторитету батьків, але в той же час їм не вистачає уваги і поваги дорослих. У більшості таких дітей – яскраво виражені нарцисові риси характеру. Їм доводиться самостверджуватися за рахунок інших людей, доводити власну перевагу.

БУЛІНГ – ЦЕ НАСИЛЬСТВО

- фізичне:** штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень
- психологічне:** принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж
- економічне:** крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей
- сексуальне:** принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти
- кібербулінг:** приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв

ОЗНАКИ БУЛІНГУ:

- повторюваність
- наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі
- фізична або психічна шкода
- вчиняється у закладах освіти щодо дітей або вчителів

ЯКЩО ВАША ДИТИНА СТАЛА ЖЕРТВОЮ БУЛІНГУ

- 1 Зверніться із заявою про випадки булінгу (цькування) щодо вашої дитини до керівника закладу освіти;
- 2 Поясніть дитині, до кого вона може звернутися за допомогою у разі цькування (вчителі, керівництво школи, психолог, старші учні, батьки інших дітей, охорона);
- 3 Якщо вирішити ситуацію з булінгом на рівні школи не вдається – зверніться в поліцію!

ДЕ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ?

Якщо Вам необхідна правова допомога (юридична консультація, складання заяви, інших документів) – зверніться до Єдиного контакт-центру безоплатної правової допомоги за номером **0 800 213 103***.

ВАЖЛИВО: діти мають право безоплатно отримати послуги адвоката (складання заяв, представництво в суді)

Якщо дитині необхідна психологічна допомога – зверніться на Національну дитячу «гарячу лінію» для дітей та батьків з питань захисту прав дітей за номером **116-111**.

*цілодобово та безкоштовно в межах України

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*

штраф
від 850 до 1700 грн.

громадські роботи
від 20 до 40 годин

Булінг*, вчинений повторно протягом року або групою осіб

штраф
від 1700 до 3400 грн.

громадські роботи
від 40 до 60 годин

Неповідомлення керівником закладу освіти органам Національної поліції по випадки цькування

штраф
від 850 до 1700 грн.

виправні роботи
до 1 місяця
з відрахуванням до 20 % заробітку

*Застосовується до дітей від 16 років та батьків, чий діти вчинили булінг у віці від 14 до 16 років.

ЯКЩО ВАША ДИТИНА АГРЕСОР

- Відверто поговоріть з дитиною про те, що відбувається, з'ясуйте мотивацію її поведінки;
- Поясніть дитині, що за вчинення булінгу (цькування) наступає адміністративна відповідальність;
- Чітко і наполегливо попросіть дитину припинити таку поведінку; повідомте їй, що будете спостерігати за її поведінкою;
- Зверніться до шкільного психолога і проконсультуйтеся щодо поведінки своєї дитини під час занять;
- Дотримуйтесь рекомендацій комісії з розгляду випадків булінгу, якщо щодо вашої дитини.

Пам'ятайте, дитина-агресор не зміниться відразу! Це тривалий процес, який потребує витримки і терпіння!

ЯКЩО ВИ СТАЛИ СВІДКОМ БУЛІНГУ

- Спробуйте припинити цькування – булінг не слід ігнорувати;
- Обов'язково повідомте керівництво закладу освіти про ситуацію, що склалася;
- У разі бездіяльності керівництва закладу освіти – зверніться із заявою в поліцію!

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

Проект Мін'юсту "Я МАЮ ПРАВО!" навчає громадян користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення

pravo.minjust.gov.ua

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

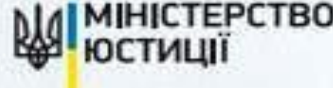

Національний
центр з надання
безоплатної допомоги

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», яким закріплено відповідальність за вчинення булінгу.

ЗУПИНИМО БУЛІНГ РАЗОМ!

**ЗАХИЩАЙ СВОЇ ПРАВА
РАЗОМ З МІН'ЮСТОМ!**

Поради батькам як розпізнати, що дитина страждає від булінгу у школі?

- 1. Дитина завжди виглядає сумною, депресивною, постійно має поганий настрій
- 2. Шкільні оцінки дитини почали знижуватись
- 3. Школа та шкільне життя не приносять дитині задоволення, як раніше
- 4. Дитина часто пропускає школу, просить «залишитися вдома»
- 5. Дитина шукає та обирає альтернативні маршрути до школи, навіть якщо вони не є зручними
- 6. Дитина повертається додому з незрозумілими гулями, синцями, порізами

- 7. Дитина проводить багато часу наодинці (як вдома, так і в школі)
- 8. У дитини занижена самооцінка, погане самопочуття, головний біль, нудота
- 9. У дитини виникли проблеми зі сном, засинанням, часто сняться кошмари
- 10. У дитини часта зміна апетиту або навпаки постійне бажання їсти

Якщо ви дізнались, що дитину цькують, зверніться за консультацією на Національну дитячу «гарячу» лінію

0 800 500 225 (зі стаціонарних)

116 111 (з мобільного)